

Sp. 640 for 1866—67, og som jeg gjerne vilde tillade mig at oplæse. Den lyder saaledes: „for mig staar Undervisningsvæsenet, navnlig paa Landet, som et af de store Hovedspørgsmaal, der fremfor alle trænge til en Løsning og til en hurtigst mulig Løsning“. Jeg anfører dette for at betone, at den nuværende Førsteminister den Gang udtalte sig om, at denne Sag trængle til den hurtigst mulige Løsning, og jeg havde derfor ventet, at da han kom til at danne et Ministerium og kom i Spidsen for det, vilde han ogsaa bidrage Sit til, at Spørgsmaalet fik en saa hurtig som mulig og en saa god som mulig Løsning, ligesom jeg naturligvis ogsaa havde ventet, at den høitærede Minister, som særlig har denne Sag under sig, den nuværende Kultusminister, der jo har havt saa særdeles megen Andel i de Forandringer og Forbedringer, der hidtil ere skete i Skolevæsenet, skulde have omfattet det med mere Interesse; men jeg har rigtignok hidtil forgæves ventet paa Noget fra den Kant. Noget kan vel i saa Henseende den Omstændighed have bidraget, at vi saa ofte have veplet Ministre, og at navnlig Pladsen som Kirke- og Undervisningsminister har skiftet meget ofte. Af de forskjellige Ministre have jo flere erklæret sig villige til at tage fat paa Skolesagen, men uden at der dog er kommet Noget videre ud deraf hidtil. Jeg erindrer, at en af dem, den nuværende Dverpræsident i Kjøbenhavn, medens han var Minister, udtalte, at der for Tiden var saa megen Gjæring i Skolespørgsmaalet, at det Retteste var at lade det gjære ud, at lade Spørgsmaalet hvile, indtil denne Gjæring var forbi. Men jeg for min Del tror det rettest, at naaar der har viist sig en stærk Gjæring og en varm Folkestemning for en god Sag, saa bør man ogsaa netop tage raff fat derpaa og, som man siger, smede, medens Jernet er varmt, for at Strømningen ikke skal gjære ud i en feil Retning. I Forbindelse med dette, at jeg har nævnt den nuværende høitærede Førsteministers Udtalelse om denne Sag, skal jeg ogsaa gjøre opmærksom paa, at han da ogsaa var Medforlagsstiller til et Forslag i den følgende Samling om at nedsætte en parlamentarisk Kommission til at drøfte Skolevæsenets videre

Omordning i Forbindelse med 17 andre Medlemmer af Thinget, der, som bekendt, udgjorde det saakaldte Mellemparti, og navnlig med det ærede Medlem, for Maribo Amts 2den Valgfreds (Frederiksen) som Ordfører. Dette ærede Medlem, der kom frem med dette Forslag, fortjener ogsaa af den Grund at erindres som den Første, der foreslog Anvendelsen af den meget vigtige, men, som det syntes, næsten helt forglemte Grundlovsbestemmelse om at benytte de parlamentariske Kommissioner i saadanne almen vigtige Diemed. Der blev rigtignok ikke nedsat nogen Kommission i denne Anledning, og det havde forskjellige Grunde. Det var vistnok den almindelige Mening i dette Thing, at det kunde undgaas at nedsætte en saadan Kommission til at behandle denne Sag, idet det vistnok antoges, at det var en Sag, der var saa almindelig bekendt, og at de fleste Medlemmer her af Thinget havde deres Opmærksomhed nøie henvendt derpaa og kjendte tilstrækkelig dertil til at kunne deltage i Drøftelsen af et Forslag. Dette nævner jeg særlig, fordi jeg erindrer, at paa et stort Skolemøde, hvor jeg var tilstede, blev det bebrejdet Rigsdagens Folkething, at det den Gang, endog med 70 Stemmer mod 3, havde negtet denne Sags videre Fremme — da det samme Forslag i den følgende Samling var blevet indbragt paany af omtrent de samme Medlemmer —, hvilket blev anset som et Tegns paa, at Folkethinget ikke havde den ønskelige Interesse for Skolesagen eller det rette Syn derpaa. Jeg svarede dertil, hvad jeg her har udtalt, at jeg troede eller rettere var overbevist om, at det var ganske andre Grunde, hvorfor man havde negtet Sagens videre Fremme. Jeg var det ene af de 3 Medlemmer, der ikke stemte over Sagen, paa Grund af, at jeg havde begjært Ordet, men ikke saaet det, og jeg havde først ønsket en bestemt Udtalelse fra den daværende Minister, om der da kunde ventes Noget fra hans Side, inden jeg stemte for eller imod Forslaget, men Resultatet blev, at det blev forkastet. Dette havde vistnok desuden sin Grund i, at der et Par Dage i Forveien var behandlet et andet Forslag om Nedsættelse af en parlamentarisk Kommission i en anden Sag, nemlig den store Lønningsag,